

Bemærkninger til forslaget

Den nuværende regering satser entydigt på en erhvervsudvikling, der alene trækkes i gang af privat forbrug og eksportefterspørgsel uden noget forsøg på at prioritere nogle områder højere end andre.

Således har regeringen fremlagt et teknologisk udviklingsprogram, hvis sigte er en ukritisk fremme af den teknologiske udvikling.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at en sådan erhvervspolitisk strategi er uheldig. Den diffuse erhvervsudvikling, der bliver resultatet, vil være meget sårbar over for tilbageslag i den internationale økonomiske situation. Specielt risikerer vi at få opbygget produktioner, hvis sammenhæng ikke i tilstrækkeligt omfang tilgodeser de ressource- og miljøhensyn, der på trods af kortvarige ændringer i olieforbrug m.v. må forventes at blive et stadig større problem i fremtiden. Mere generelt gælder det, at ligesom erhvervsstrukturen afspejler samfundet i almindelighed, så præger erhvervsstrukturen også samfundsudviklingen.

Derfor finder forslagsstillerne, at tiltag som det teknologiske udviklingsprogram bør ledsages af bestræbelser for at opbygge nye erhvervskomplekser, der tager udgangspunkt i særlige eksisterende eller nyskabte kvaliteter i det danske samfund og dermed er med til at fastholde og fremme disse kvaliteter. Samtidig vil de produkter, der udspringer af en sådan udvikling, have bedre langsigtede muligheder på eksportmarkedet på grund af det indbyggede kvalitetspræg.

Fra gammel tid har landbrug og søfart dannet udgangspunkt for industrielle komplekser. I nyere tid er andre komplekser dannet omkring dele af den offentlige sektor, f.eks. sundhedssektoren.

I »Sådan skabes nye arbejdspladser« nævnes en række områder, hvor nye komplekser kunne skabes eller eksisterende udvikles. Bioteknologi, akvakultur, medicoteknologi, energiteknologi, miljøteknologi og byfornyelse er overskrifterne.

Under erhvervsudvalgets besøg i Japan blev udvalget bl.a. orienteret om det japanske ministerium for international handel og industris (MITIs) stor-skala-projekter. Det er projekter, der i høj

grad har samme intentioner som SiDs beskæftigelsesprogram. MITI identificerer et nationalt udviklingsbehov og sammensætter en gruppe af private virksomheder og statslige forskningsinstitutioner til at foretage den nødvendige forskning og produktudvikling. Emnerne spænder fra velfærdsprægede emner som medicinsk og velfærdsteknologi samt alternativ energi til mere tekniske emner som nye materialer og optisk kommunikation. Disse projekter har i høj grad bidraget til den førende stilling, som Japan indtager på en række områder.

De japanske erfaringer kan ikke direkte overføres til Danmark bl.a. på grund af kulturelle forskelle og forskellen i landenes størrelse, ligesom hensynet til at udnytte allerede eksisterende aktiviteter kan gøre det rimeligt at vælge andre løsninger end de japanske. Men selve filosofien om at identificere nationale behov og gøre en målrettet indsats for at opfylde dem kan sagtens overføres.

Konkret foreslås det, at teknologirådet overvejer en række muligheder for udviklingsprojekter – herunder de af SiD foreslåede – og opstiller planer for, hvordan disse projekter kan føres ud i livet. Projekterne skal indebære en indsats for både forskning og produktudvikling med deltagelse af såvel offentlige institutter som private virksomheder, men med teknologistyrelsen som den drivende kraft. Især statslige udviklingskontrakter kan være et nyttigt middel i denne forbindelse. Desuden skal der sikres tilstrækkelig indenlandsk efterspørgsel som basis for en senere eksport. Metoderne hertil kan spænde fra en direkte offentlig indsats (byfornyelse) til en mere indirekte stimulering af markedet ved tilskud o.lign. (vedvarende energi).

Resultatet af udredningsarbejdet bør sendes til regering og folketing, der så kan foretage den nødvendige prioritering og økonomiske bedømmelse.

Erfaringsmæssigt vil forslag af denne art blive mødt med den indvending, at staten er dårlig til at forudsige erhvervsudviklingen.

I den forbindelse henvises ofte til tekstilindustrien, som de fleste troede døden nær for nogle år siden, men som nu klarer sig udmærket takket være en teknologisk udvikling. Hertil er at sige, at